



โดย - พุทธิทรัพย์ มณีศรี

อดีตที่ปรึกษาระบบข้าราชการ

(เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งานบุคคล ๑๐) สำนักงาน ก.พ.



## สุภาชิตไทยแต่โบราณบทหนึ่งกล่าวไว้ว่า “รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี”

สุภาชิตบทนี้ ผู้รู้ได้ให้ความหมายไว้ ๒ แนวทาง

แนวทางแรกซึ่งแพร่หลายกว่านั้น หมายความว่า หากรักวัวก็ให้ผูกหรือล่ามไว้ เพราะหากไม่ผูก มันก็จะพเนจรไปทั่ว อาจจะไปกินพืชกินผลชาวบ้านหรืออาจเกินหลงเดินหายไปไหนเสีย โชคไม่ดีอาจมีใครลักขโมยวัวไปได้

ส่วนรักลูกให้ตีนั้น หมายถึงการอบรมสั่งสอนลูกไม่ให้นอกหล่นออกทางสั่งสอนอบรมให้อยู่ในทำนองคลองธรรม อยู่ในศีลในธรรม การตีเป็นการลงโทษหรือกำราบ มิให้ทำในสิ่งที่ผิด เป็นการทำให้เจ็บ เพื่อให้หลาบเพื่อให้จำ

ส่วนอีกแนวทางหนึ่งซึ่งไม่เป็นที่แพร่หลายนักนั้น คำว่า “รักวัวให้ผูก” หมายถึงว่า หากเราจะให้ความรักแก่สัตว์เลี้ยงของเรา หรือถ้าจะคิดเอาสัตว์เลี้ยงมาเลี้ยงในบ้าน ก็ต้องให้ความผูกพันกับสัตว์เลี้ยงนั้น ๆ “ผูกพัน” ก็คือการสร้างความรักความเข้าใจกับสัตว์เลี้ยงที่เราเลี้ยงดูมัน

ส่วนคำว่า “รักลูกให้ตี” ท่านก็อธิบายว่า ถ้าจะรักลูก ก็ต้องตีกรอบให้ลูกของเราอยู่ในกรอบวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของไทย คำว่า “ตี” ไม่ได้หมายถึง การตีตี แต่หมายถึง การตีกรอบ

จะผูกจริงหรือจะตีจริง ก็แล้วแต่จะตีความกันไป

สำหรับเด็กวันวาน.....สมัยลุนั้น ซึ่งต่อสุภาชิตบทนี้เป็นอย่างดี เพราะในสมัยลุนั้น การถูกตีเป็นเรื่องปกติธรรมดาตามาก

เด็กวันวาน...ทุกคน ย่อมเคยถูกตี หากกระทำความผิด โดยเฉพาะความผิดที่กระทำซ้ำซาก

พ่อแม่ก็ตีลูก ครูก็ตีนักเรียน และการถูกตีของเด็กวันวานนั้น

ส่วนมากคนที่ตี เขาก็รัก เพราะรัก เพื่อประโยชน์ให้ผู้ที่ถูกตีได้เข็ดหลาบหรือจำไว้ ไม่ให้กระทำผิดเช่นนั้นอีก

ส่วนใหญ่นั้น ก่อนจะถูกตี ก็มีการอบรมปณิธานว่าทำไมถึงต้องถูกตี

พูดง่าย ๆ ก็คือ สาธยายความผิดของผู้ถูกตีเสียก่อนว่าความผิดที่ได้กระทำนั้น เสียหายอย่างไร นอกจากนั้น ผู้ตีก็ตีโดยไม่ได้ใช้อารมณ์ พูดง่าย ๆ ก็คือ ตีไป อบรมสั่งสอนไปนั่นแหละ

แต่ก็มีบ้าง ที่ตีด้วยอารมณ์ ไม่มีเหตุผล ซึ่งก็นับว่าเป็นส่วนน้อย

เด็กวันวาน...หลายต่อหลายคน ได้ตีกันมาก ก็เพราะไม่เรียนนี้แหละ

ต่างกับเด็กวันนี้...มาก สถานการณ์วันนี้เปลี่ยนแปลงไป พ่อแม่ใช้เวลาในการประกอบอาชีพมากจนเกินไป

บางคนจึงไม่ค่อยมีเวลาอบรมสั่งสอนหรือเลี้ยงลูกมากนัก และหลายต่อหลายคนมีความเห็นว่า การตีลูกนั้นเป็นวิธีการที่ไม่ถูกต้อง จึงไม่มีการตีลูกเมื่อลูกทำความผิด แม้จะทำผิดซ้ำซาก

พ่อแม่บางคนที่มีพอมือเวลา ก็อบรมสั่งสอนลูก เรียกว่ายังมี การตีกรอบให้ลูกบ้างพอสมควร

แต่พ่อแม่บางคน ก็ฝากความหวังให้สถานศึกษาเป็นผู้ อบรมสั่งสอนลูกแทน

การอบรมสั่งสอนเด็กในสมัยนี้ ก็เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา โดยเฉพาะการอบรมพร้อม ๆ กับการเรียนตีนั้น สมัยนี้กระทรวงศึกษาธิการห้ามขาด และได้มีการสั่งการไม่ให้ครูตีนักเรียนอีกต่อไป

เด็กในวันนี้.....หลายต่อหลายคน จึงไม่ค่อยเกรงกลัวครูเท่ากับเด็กวันวาน....

เหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปนี้ ต้องถือว่าเป็นธรรมดา ไม่มีใครห้ามการเปลี่ยนแปลงได้

เด็กวันวาน...ที่ได้ดี เพราะมีคนสร้างกรอบปฏิบัติที่ดีให้ แต่เด็กวันนี้ หากโชคไม่ดี ไม่มีใครสร้างกรอบให้ ก็ต้องสร้างกรอบให้ตัวเอง

เมื่อผู้ใหญ่หรือครูบาอาจารย์อบรมสั่งสอนอย่างไร ก็ต้องจำและนำไปถือปฏิบัติ เพราะไม่มีใครที่จะมาตีเราให้หลาบจำกันอีกแล้ว

หากคิดในทางที่ดี ก็ทำให้เด็กวันนี้...ต้องช่วยตัวเองหรือต้องพึ่งพาตนเองมากยิ่งขึ้น

เพราะหากทำอะไรที่ผิดพลาด หากผิดพลาดน้อย ก็ไม่มีปัญหามากนัก แต่หากผิดพลาดมาก ๆ ที่ไม่มีโอกาสแก้ตัว ก็ต้องรับกรรมที่ตนเองสร้างขึ้นนั้น

ลุงจึงอยากให้หลาน ๆ ใช้ปัญญาให้มาก ๆ หัดวิเคราะห์เหตุวิเคราะห์ผลในสิ่งที่ตนจะกระทำ

พูดง่าย ๆ ก็คือ ต้องคิดก่อนทำนั่นแหละ

นอกจากนั้น ต้องพยายามหัดควบคุมอารมณ์ของตนเองให้มากขึ้นด้วย เพราะหากเราควบคุมอารมณ์ไม่ได้ สิ่งเลวร้ายก็ไม่เกิดขึ้น

การควบคุมอารมณ์นั้น ต้องพยายามฝึกหัดอยู่บ่อย ๆ หัดให้เคยชิน และหัดให้เป็นนิสัย

หากหลาน ๆ สามารถควบคุมอารมณ์ให้อยู่ในกรอบของความดีได้

**ก็จะได้เป็นคนดีคนหนึ่งของสังคม** 🙏